

Bakalářská práce: Sebastiano del Piombo ve veřejných sbírkách České republiky

Jméno a příjmení (studentka): Magdaléna Nová

Vedoucí práce: PhDr. Martin Zlatohlávek PhD.

Posudek vedoucího práce:

Centrem této bakalářské práce jsou dvě významná italská díla z 16. století, obě od Sebastiana del Piombo, jedno je však obraz, druhý kresba. Obě díla byla mnohokrát publikována, ba dokonce v těchto měsících probíhá první velká monografická výstava umělce (Řím a Berlín), přesto autorka našla odvahu se jimi zabývat znova a samozřejmě zpracovat i nejnovější výsledky a názory obsažené v posledním katalogu s datem 2008.

V první kapitole se autorka zabývá životem a dílem umělce. Vychází ze základních životopisných údajů, které načrtl již Vasari nebo se zrcadlí v bohaté korespondenci mezi Piombem a Michelangelem, ty pak postupně prohlubuje odstavci o umělecké tvorbě, která je rozepjata mezi Benátky a Řím. Umělecké školení Piombo dostal v Benátkách u Giovanniho Belliniho a Giorgiona. Zde se autorka zabývá otázkou, zdali Giorgione měl vlastní dílnu, kde by se Piombo mohl školit, a odpovídá negativně a našeho umělce zařazuje do okruhu kolem Giorgiona, kde se diskutovalo o nových přístupech k umění. Piombo je pak po svém také využil a záhy si vypracoval svůj vlastní styl, který nezůstal bez vlivu na jiné např. jak je obecně známo i na Tiziana. V dalších odstavcích pak popisuje Piombovu tvorbu v benátském období, které trvalo do roku 1511, a jeho cestu do Říma, kde se na dlouho usadil a rozvinul svoji činnost v kontaktu s nejlepšími, a to nejprve s Raffaelem, jemuž se později stal i rivalem, potom s Michelangelem, kde naopak vedle umělecké spolupráce vyrostlo i vzájemné přátelství. Autorka se samozřejmě zaměřila jenom na klíčová a zlomová díla, která stručně charakterizují díla dnes uložená v ČR, kterými se dále zabývá. Tyto odstavce vystavěla kombinací starých názorů, jako byly Vasariho, a novodobé literatury, kde zvláště cituje Jaromíra Neumanna.

Vlastní pojednání o obou dílech autorka zajímavě strukturuje. Vychází podobně jako u katalogového hesla z technického popisu, který provedla detailně, dále se podrobně zabývá proveniencí díla. V případě obrazu Madona s rouškou autorka věnovala velkou část popisu restaurování obrazu, kde vznikl problém s podobou hlavy Jana Křtitele. Své informace dále rozvádí popisem stavu dosavadního bádání, kde jsou důležité názory na jeho datování v porovnání velmi blízké verzi obrazu z Neapole. Autorka také provedla ikonografický popis, z něhož odvodila specifika námětu studovaného obrazu, které jsou formálně závislé na antických a helénistických předlohách. To autorku vedlo vůbec k souhrnu názorů na předobrazy Mariánského obrazu typu Madona s rouškou, jejíž kořeny vidí v benátském prostředí u Giovanniho Belliniho nebo v Lombardii pod vlivem Leonardovým. Na to logicky navázala rozbořením uměleckého prostředí v době vzniku olomouckého obrazu, které je charakterizováno dvěma výraznými osobnostmi Raffaelem a Michelangelem, jejichž vlivy dovedl Piombo „sloučit v jeden celek ... a obohatit o kolorismus prostředí, ze kterého pocházel“. Jako důležitý komparační doplněk autorka uvedla formou katalogového hesla také neapolský obraz Madony s rouškou a další existující verze – kopie. Zmiňuje zde také čtyři kresby, které se vztahují k obrazu.

Podobně jako olomoucký obraz autorka zpracovala i kresbu se studií figury pro cvikl kaple Borgherini v kostele San Pietro in Montorio. Větší část pak zde věnuje výzdobě kaple, kde je znám objednavatel a také je možno poměrně přesně stanovit postup prací. Zde Piombo spolupracoval s Michelangelem, jak dokládají jeho kresby jako předlohy pro Piombovu práci. Poměrně dlouhý oddíl autorka věnovala ikonografickému programu výzdoby kaple, kde podtrhla otevřenou otázku po tom, které figury jsou umístěné ve cviklech, jelikož právě jedna z nich je studována na popisované kresbě. Autorka naznačila, že se přímo, že se pravděpodobně jedná o Sibylu, přestože toto řešení má různá úskalí. Kresbu ze sbírek Olomouckého arcibiskupství pak srovnala s jinou s Washingtonu, která se vztahuje k opačné figuře ve cviklu, a konstatovala, že kresby tvoří pár a že vznikaly asi v různých fázích

přípravy výmalby kaple. K tomu připojuje popis dalších známých kreseb k výzdobě této kaple a uzavírá, že tyto studie podtrhují uměleckou svébytnost Piombovu, přestože zde pracoval i podle kresebných předloh Michelangelových. V závěru autorka doložila, že obě díla z našich sbírek ukazují Sebastina del Piomba jako geniálního tvůrce.

Této práci bychom mohli vytknout určitou nepozornost, která se projevila ve formální stránce zpracování (občasné překlepy, špatné číslování ad.). Jinak autorka pracovala poctivě, shromáždila a vyhodnotila dosavadní literaturu a v tomto bodě je třeba zvláště podtrhnout, že nerezignovala na nejnovější katalog k právě probíhající výstavě, kterou ostatně neváhala v Římě navštívit. Prokázala také, že dovede na vysoké úrovni umělecké dílo popsat, zpracovat a na základě stávajícího stavu poznání i vyhodnotit. Tato práce je udělána tak dobře, že čtenář jenom očekává autorčino vlastní hodnocení a vlastní postřehy. Ty zde chybějí, samozřejmě s poukazem na to, že nejsou očekávány v bakalářské práci. Přesto se o ně mohla pokusit, zvláště když mohla využít přímého kontaktu s Piombovými díly, a překonat tak jistý stud začínajícího historika umění.

Bakalářskou práci **doporučuji** k obhajobě.

V *Praxi* ..... dne *15. 8. 2008*

U. Jeleňová
.....
podpis vedoucího bakalářské práce